

International Conference of Economics, Finance and Accounting Studies

International Conference of Economics, Finance and Accounting Studies is a double-blind peer-reviewed, open-access journal published to reach excellence on the scope. It considers scholarly, research-based articles on all aspects of economics, finance and accounting. As an international congress aimed at facilitating the global exchange of education theory, contributions from different educational systems and cultures are encouraged. It aims to provide a forum for all researchers, educators, educational policy-makers and planners to exchange invaluable ideas and resources.

O'zbekistonning 2030 Yilgacha Bo'lgan Rivojlanish Strategiyasida Auditorlik Faoliyatining Roli

Turumova Dildora Abdumannonovna

Jizzax politexnika instituti "Iqtisodiyot va menejment" kafedrası o'qituvchisi
dildoraturumova1985@gmail.com

Tojiboyev Nurzod

Jizzax politexnika instituti talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekistonning 2030 yilgacha bo'lgan rivojlanish strategiyasida auditorlik faoliyatining ahamiyati va roli tahlil etiladi. Auditorlik, iqtisodiy va moliyaviy jarayonlarni nazorat qilish, shaffoflikni oshirish va ishonchni kuchaytirish uchun zarur vosita sifatida qaraladi. Maqolada auditorlik faoliyatining mamlakatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlashdagi o'рни, davlat boshqaruvidagi samaradorligi va korporativ boshqaruvda rolini ko'rib chiqamiz. Shuningdek, auditorlik tizimining rivojlanishi orqali O'zbekistonda investitsiya muhitini yaxshilash va xalqaro standartlarga mos keladigan audit amaliyotlarini joriy etish muhimligi ta'kidlanadi. O'zbekistonda auditorlik sohasini yanada rivojlantirish zarurligini ko'rsatib beradi hamda bu borada amalga oshirilishi kerak bo'lgan chora-tadbirlarni belgilaydi.

Kalit so'zlar: strategiya, malaka oshirish dasturlari, axborot texnologiyalar, xalqaro hamkorlik, iqtisodiyot, investitsiya.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan e'lon qilingan 2030 yilgacha bo'lgan rivojlanish strategiyasi, mamlakat iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish, ijtimoiy sohani rivojlantirish va demokratik institutlarni mustahkamlash maqsadida qayta ishlab chiqilgan. Ushbu strategiya doirasida auditorlik faoliyati ham alohida ahamiyat kasb etmoqda. Auditorlik faoliyati iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, hisob va hisobotlarni yaxshilash, shuningdek korxonalarining moliyaviy holatini baholashda muhim rol o'ynaydi.

O'zbekistonning 2030 yilgacha bo'lgan rivojlanish strategiyasida auditorlik faoliyatining roli quyidagi asosiy jihatlarda namoyon bo'ladi:

1. Moliyaviy shaffoflik: Auditorlik tashkilotlari korxonalar va davlat idoralarning moliyaviy hisobotlarini tekshirishi orqali hisobdorlikni oshiradi. Bu esa investorlarga ishonch yaratadi va mamlakat iqtisodiyotiga investitsiyalarni jalb etishni osonlashtiradi.
2. Iqtisodiy barqarorlik: Tashkilotlarning moliyaviy holatini baholash orqali auditorlar iqtisodiyotdagi potentsial muammolarni oldindan aniqlay olishlari mumkin. Bu esa davlat

siyosatining samaradorligini oshirishga yordam beradi.

3. Muvofiqlik nazorati: Auditorlar qonunlarga va me'yorlarga muvofiq ish olib borilishini ta'minlaydilar. Bu esa korxonalar va tashkilotlarning qonunchilikka rioya qilishini nazorat qiladi.
4. Korrupsioner tadbirlarni oldini olish: Auditorlar tomonidan o'tkaziladigan mustaqil tekshiruvlar korrupsiya holatlarini aniqlashga yordam beradi, bu esa davlat resurslarining samarali ishlatilishini ta'minlaydi.

Auditorlik faoliyati tashkilotlar va korxonalar uchun juda muhim rol o'ynaydi. Auditorlar moliyaviy hisobotlarni tahlil qilib, ularning to'g'riligi, ishonchliligi va qonunlarga muvofiqligini tekshiradilar. Ularning roli quyidagi asosiy jihatlarni o'z ichiga oladi:

1. Ishonchni oshirish: Auditorlar moliyaviy hisobotlar va boshqa ma'lumotlarning ishonchliligini tasdiqlab, investorlar, kredit beruvchilar va boshqa manfaatdor tomonlarga ishonch hosil qilishga yordam beradi.
2. Qonunlarga rioya qilish: Auditorlik faoliyati tashkilotlar tomonidan qonun va normativ hujjatlarga rioya qilinayotganligini tekshirishda muhim ahamiyatga ega.
3. Moliya boshqaruvi: Auditorlar tashkilotning moliya holatini baholash orqali rahbariyatga moliya boshqaruvi bo'yicha tavsiyalar berish imkoniyatini yaratadilar.
4. Xatolarni aniqlash: Auditorlik jarayonida xatolar, firibgarlik yoki boshqa nojo'ya faoliyatlarni aniqlash mumkin. Bu esa tashkilotning yanada samarali ishlashiga yordam beradi.
5. Tashkilot ichidagi nazorat tizimini baholash: Auditorlar ichki nazorat tizimining samaradorligini baholab, uni yaxshilash bo'yicha takliflar berishlari mumkin.
6. Risklarni boshqarish: Auditorlik faoliyati risklarni aniqlash va ularni boshqarish strategiyalarini ishlab chiqishga yordam beradi.

Umuman olganda, auditorlik faoliyati tashkilotning barqaror rivojlanishi va muvaffaqiyatli ishlashi uchun zarur bo'lgan asosiy elementlardan biridir.

O'zbekiston hukumati auditorlik faoliyatini rivojlantirish maqsadida bir qancha tashabbuslarni amalga oshirmoqda:

1. Auditorlik standartlarini takomillashtirish: Mamlakatda xalqaro auditorlik standartlariga mos keladigan milliy standartlarni joriy etish ishlari davom etmoqda. Bu jarayon auditorlarning sifatini oshirishga yordam beradi.
2. Ta'lim va malaka oshirish: Auditorlar uchun malaka oshirish dasturlari ishlab chiqilib, amalga oshirilmoqda. Ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda auditorlarning bilimlari va ko'nikmalarini yangilab turish muhim ahamiyatga ega.
3. Axborot texnologiyalaridan foydalanish: Raqamli texnologiyalar auditorlik jarayonlarini yanada samarali qilish uchun keng qo'llanilmoqda. Elektron audit tizimlari joriy etilib, hujjatlarni elektron tarzda saqlash imkoniyatlari yaratilmoqda.
4. Xalqaro hamkorlik: O'zbekiston xalqaro auditi tashkilotlari bilan hamkorligini kengaytirib, tajriba almashish va xalqaro standartlarga mos keladigan amaliyotlarni o'rganishga intiladi.
5. Ijtimoiy mas'uliyat: Auditorlik tashkilotlari ijtimoiy masalalarga e'tibor berib, jamiyatda yashovchi fuqarolar uchun foydalilikni oshiruvchi loyihalarni amalga oshirmoqdalar.

Xulosa shuki, Yangi O'zbekistonda 2030 yil strategiyasi doirasida auditorlik faoliyatidagi o'zgarishlar mamlakatning iqtisodiyotini barqarorlashtirishga qaratilgan muhim qadamlardir. Auditorlarning roli faqatgina moliya sohasidagi nazorat bilan cheklanmay, balki ijtimoiy taraqqiyotga ham ta'sir ko'rsatmoqda. Kelajakda bu jarayon davom ettirilishi zarur bo'lib, Barcha manfaatdor tomonlar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirishi lozimdir.

Auditorlik faoliyatining O'zbekistonning 2030 yilgacha bo'lgan rivojlanish strategiyasidagi o'rni juda muhimdir. Auditorlar iqtisodiyotning shaffofligini oshirib, investitsiyalarni jalb qilishga yordam beradilar. Shu sababli, auditorlik tizimini takomillashtirish va uni xalqaro me'yorlarga moslashtirish O'zbekistonning kelgusidagi muvaffaqiyatlari uchun asoslardan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. <https://lex.uz> - normativ-huquqiy hujjatlar rasmiy qidiruv sayti.
2. <https://norma.uz> -normativ-huquqiy hujjatlar rasmiy qidiruv sayti.
3. <https://naab.uz> - O'zbekiston Respublikasi Buxgalterlar va auditorlar milliy asosiatsiyasining rasmiy sayti.
4. Abdumannonovna, T. D. (2024). EXTERNAL AUDITORS AND THEIR LIABILITY TO THIRD PARTIES. *Gospodarka i Innowacje.*, 44, 71-75.
5. Abdumannonovna, T. D. (2024). FRAUD DETECTION IN AN AUDIT. *JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE*, 3(1), 136-140.
6. Abdumannonovna, T. D. (2024). IMPORTANCE AND ROLE OF INTERNAL AUDIT IN ENTERPRISES. *JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE*, 3(1), 6-9.
7. Abdumannonovna, T. D. (2024). LICENSING PROCEDURE OF AUDITING ACTIVITIES IN UZBEKISTAN AND CURRENT RESULTS. *Gospodarka i Innowacje.*, 44, 35-40.
8. Abdumannonovna, T. D. (2024). Methods of Obtaining Audit Evidence. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 221-226.
9. Abdumannonovna, T. D. (2024). NEW UZBEKISTAN AND THE MUTUAL INTERESTS OF THE" BIG FOUR" INTERNATIONAL AUDITING COMPANIES. *Miasto Przyszłości*, 45, 600-605.
10. Abdumannonovna, T. D. (2024). Purpose, Tasks, Necessity of Audit in Uzbekistan. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 2(2), 89-92.
11. Abdumannonovna, T. D. (2024). Relationship With Auditing Standards in Controlling the Quality of Auditor's Work. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 998-1003.
12. Abdumannonovna, T. D. (2024). Respublikamizda auditorlarni sertifikatlashtirish va malakasini oshirishdagi natijalarning samarasi. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 682-687.
13. Abdumannonovna, T. D. (2024). STUDYING THE COMPANY'S ACTIVITIES AND ACCOUNTING DURING THE AUDITOR'S INSPECTION. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, 4(2), 21-27.
14. Abdumannonovna, T. D. (2024). THE AUDITOR'S PROFESSIONAL ETHICS ARE THE BASIS OF THE AUDITOR'S ACTIVITY. *JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE*, 3(1), 225-229.
15. Abdumannonovna, T. D. (2024). The Document Presented by the Auditor is" Audit Report and its Contents". *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 991-997.